

REZISTENȚA OPERATORIE A FEMEILOR ÎN VIRSTA

Dr. Zoltán *Horváth* :

(Magyar Nőorvosok Lapja, 1959, Nr. 2, p. 93—119).

Este un referat general pe care autorul l-a întocmit pe baza materialului cuprins în peste 200 de comunicări, în secția sa spitalicească și în trei clinici din țară. Acest material, cărui i s-a adăugat propria experiență a autorului, a fost interpretat statistic din puncte de vedere identice. În introducere se constată că creșterea numărului oamenilor vârstnici în toată lumea a pus medicina curativă în fața sarcinii de a lua în considerare participarea mai mare a persoanelor în vârstă în materialul clinic chirurgical. Tot aici autorul expune procesul de îmbătrânire, subliniind elementele esențiale ale îmbătrânirii fiziologice și patologice. El vede un semn încurajator în faptul că paralel cu creșterea duratei medii de viață, medicina progresează cu pași mari punându-ne la îndemână numeroși factori cu ajutorul cărora putem executa operații la persoanele

înaintate în vârstă în speranța că vom interveni cu succes. La stabilirea indicației sau contraindicației operatorii, nu vârsta în sine constituie elementul decisiv, ci starea fizică și sufletească a organismului.

Faptul că mortalitatea operatorie a persoanelor trecute de 65 de ani s-a ameliorat simțitor în ultimele 2—3 decenii, autorul îl explică prin trei factori: 1) stabilirea mai judicioasă a diagnosticului și interpretarea corectă a rezultatelor; 2) îmbunătățirea tratamentului preoperator și postoperator —și 3) progresele ce s-au făcut în domeniul anesteziei. În continuare, *Horváth* se ocupă de aceste probleme. El subliniază importanța cunoașterii exacte a antecedentelor personale, deoarece în anumite împrejurări, ele pot oferi indicii mai valoroase, decât procedeele de examinare complicate și îndelungate. În legătură cu modificările cunoscute ale inimii

și circulației, se spune că mortalitatea operatorie a bătrânilor care depun o activitate regulată e mai mică decît a celor inactivi. Reteratul se ocupă apoi de instalarea stării de șoc, de factorii predispozanți, de tratamentul acestora și de prevenirea șocului intraoperator. De asemenea discută examenul aparatului respirator, posibilitatea prevenirii complicațiilor pulmonare, modificările hepatice și renale survenite în perioada îmbătrînirii precum și modificările ce intervin în reținerea de apă și clorură de sodiu sau în metabolismul azotului. Autorul menționează că în cursul pregătirii nu trebuie uitate glandele cu secreție internă și avitaminozele ce se înfîlșesc destul de des. El atribuie o importanță deosebită factorului psihic, luînd atitudine împotriva procedeelor de examinare care durează uneori zile de-a rîndul și constituie pentru bolnavi un ade-vărat supliciu. Ba mai mult, în asemenea cazuri, bolnavii trebuie să flămînzească, fapt care epuizează pînă și ultima rezervă de rezistență a organismului. În principiu, intervenția trebuie să fie rapidă și menajantă. În continuare *Horváth* analizează critic avantajele și dezavantajele procedee-lor ce se pot aplica. După părerea sa, atît

alegerea tipului de operație cit și a meto-dei de anestezie trebuie să se facă potrivit criteriului electiv. Principial, tratamentul postoperator al femeilor în vîrstă nu se deosebește de procedeele aplicate în mod obișnuit la femeile tinere. Totuși autorul relevă cîteva probleme importante: hibernația, vîrsăturile, colapsul postoperator, prevenirea tulburărilor grave ale aparatului cardiovascular, completarea pierderilor de lichid, combaterea durerilor cauzate de plagă, profilaxia trombozei, rezistența micșorată față de infecții, combaterea pneumoniei postoperatorii etc. În sfîrșit se discută problema mortalității, accentuîndu-se asupra celor trei riscuri principale cunoscute: insuficiența aparatului cardio-vascular, embolia trombotică și complica-țiile pulmonare. În ginecologie situația e favorabilă în măsura în care la femeile vîrstnice indicația operatorie nu e im-pusă de obicei de cazurile de urgență așa încît dispunem de timpul necesar exami-nărilor și pregătirii.

În încheiere sînt prezentate datele sta-tistice referitoare la 1630 de femei ope-rate, trecute de 60 de ani.

ANDRAS E. LÖRINCZ